

अतीत I. m. f. n. (-तः-ता-तम्) ¹ Passed, gone away. ² Dead, deceased. ³ Gone beyond, overcome, exceeded, surpassed. (In this sense अतीत may enter into composition with a word depending upon it in the accusative, f. i. दुःखमतीत or दुःखातीत.) ⁴ Very much, excessive.

II. m. (-तः) The modern name of a class of ascetics belonging to the Dásnámīns, one of the principal sects who adore Śiva as the supreme deity. E. इ with अति, kṛit aff. क्त. अतीतकाल Karmadh. m. (-लः) The past time. E. अतीत and काल. अतीतनौक Bahuvr. m. f. n. (-कः-का-कम्) Landed from a boat. E. अतीत and नौ, samāsānta aff. कप्.

अतीतरी f. (-री) (ved.) A disloyal or unchaste woman. E. अतीतन् (a masc. form not in use, from इ with अति, kṛit or un. aff. क्निप्, with ágama तुट्), fem. aff. डीप् and र् instead of न्; or अतीतर Tatpur. (अति and इतर), fem. aff. डीप्. See इतरी.

अतीन्द्रिय Tatpur. I. m. f. n. (-यः-या-यम्) Going beyond the senses, unattainable by the senses, imperceptible.

II. m. (-यः) (In the Sāṅkhya philosophy.) The same as Puruṣa or soul.

III. n. (-यम्) ¹ (In the Vedānta philosophy.) The same as Manas q. v. ² (In the Sāṅkhya.) The same as Pradhāna or nature. E. अति (sc. क्रान्त) and इन्द्रिय (in the sense of the accusative).

अतिरेक m. (-कः) See अतिरेक.

अतीव Tatpur. ind. Much, very much, much indeed. (Sometimes अतीव may be explained as representing the two distinct words अति (the preposition) and इव which through Sandhi form अतीव but which are not then to be considered as an inseparable Tatpur. compound.) E. अति and इव.

अतीसार m. (-रः) Diarrhoea or dysentery. See अतिसार.

अतीसारकिन् m. f. n. (-की-किनी-कि). See अतिसारकिन्.

अतुङ्ग Tatpur. m. f. n. (-ङ्गः-ङ्गा-ङ्गम्) ¹ Short of stature, dwarfish. ² Low. E. अ neg. and तुङ्ग.

अतुर Tatpur. m. (-रः) (ved.) Not liberal. E. अ neg. and तुर.

अतुल Bahuvr. I. m. f. n. (-लः-ला-लम्) Unequalled.

II. m. (-लः) A plant bearing an oily seed (Sesamum orientale). See तिल. E. अ priv. and तुल.

अतुल्य Tatpur. m. f. n. (-ल्यः-ल्या-ल्यम्) Unequalled, unparalleled. E. अ neg. and तुल्य.

अतुषारकर Bahuvr. m. (-रः) The sun. E. अ-तुषार (not cold) and कर 'whose rays are not cold'.

अतुष्टि Tatpur. f. (-ष्टिः) Dissatisfaction, displeasure. E. अ neg. and तुष्टि.

अतुहिनधामन् Bahuvr. m. (-मा) The sun. E. अ-तुहिन and धामन्. See the following.

अतुहिनरश्मि Bahuvr. m. (-श्मिः) The sun. E. अ-तुहिन and रश्मि 'whose rays are not cold', also analogous compounds, as अतुहिनश्चि &c.

अतुतुजि Tatpur. m. (-जिः) (ved.) Not fast, slow. E. अ neg. and तुतुजि.

अतूर्त Tatpur. (ved.) I. m. f. n. (-र्तः-र्ता-र्तम्) ¹ Unhurt, uninjured. ² Not hastening, not going speedily.

II. n. (-र्तम्) The illimited space. E. अ neg. and तूर्त. अतूर्तदक्ष Bahuvr. m. (-क्षः) (ved.) Of unhurt power, irresistible; an epithet of the Aśvins. E. अतूर्त and दक्ष.

अतूर्तपथिन् Bahuvr. m. (-न्थाः) (ved.) Whose path is unhurt or without obstacles; an epithet of Vāyu and of Aryaman, one of the Ādityas. E. अतूर्त and पथिन्.

अतृणाद Tatpur. m. (-दः) A recently born calf. E. अ neg. and तृणाद 'not or not yet eating grass'.

अतृण्या Tatpur. f. (-ण्या) A small quantity of grass. E. अ neg. and तृण्या (a quantity of grass).

अतृदिल Tatpur. m. f. n. (-लः-ला-लम्) (ved.) Not brittle, solid. E. अ neg. and तृदिल.

अतृप Bahuvr. m. (-पः) (ved.) Not satisfied. E. अ priv. and तृप (?).

अतृथ Tatpur. m. f. n. (-थः-था-थम्) (ved.) Not suffering thirst. E. अ neg. and तृथ.

अतेजस् I. Tatpur. n. (-जः) ¹ Shade, shadow. ² Insignificance, feebleness, imbecility. E. अ neg. and तेजस्.

II. Bahuvr. m. f. n. (-जाः-जा-जः) Dark, dim, dull. E. अ priv. and तेजस्.

अतेजस्क Bahuvr. m. f. n. (-स्कः-स्का-स्कम्) Dark, dim, dull. E. अ priv. and तेजस्, samāsānta aff. कप्.

अतेजस्विन् Tatpur. m. f. n. (-स्वी-स्विनी-स्वि) Void of splendour or energy. E. अ neg. and तेजस्विन्.

अतोषणीय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) Implacable, not to be appeased. E. अ neg. and तोषणीय.

अत्क I. m. f. n. (-कः-का-कम्) A traveller.

II. m. (-कः) ¹ A limb, a member of the body. ² (ved.) Moisture, fluid. ³ (ved.) Armour, mail. ⁴ (ved.) Thunderbolt, lightning (?). ⁵ (ved.) The name of an Asura, a synonyme of Vṛitra. E. अत्, un. aff. कन्.

अत्कील m. (-लः) See उत्कील, the more correct reading of this word.

अत्ता f. (-त्ता) ¹ A mother. ² An elder sister. ³ A mother's elder sister. (In Prakṛit: a mother in law.) E. unknown.

See also अत्ति, अत्तिका.

अत्ति I. f. (-त्तिः) (In theatrical language.) An elder sister. E. unknown. See the preceding.

II. m. (-त्तिः) (ved.) An eater, one who eats. E. अद्, un. aff. ति.

अत्तिका f. (-का) (In theatrical language.) An elder sister. E. अत्ता a mother, and कन् affix, 'who is, as it were, a mother'. Also written अत्तिका and अर्तिका.

अत्तु m. f. n. (-त्ता-त्ती-त्तु) An eater, one who eats. See अत्तिन्. E. अद्, kṛit aff. तुच्.

अत्त I. m. (-त्तः) and II. n. (-त्तम्). See अत्त III. and IV., the less correct, but more usual reading of this vaidik word.

अत्ति m. (-त्तिः). See अत्ति the less correct, but more usual reading of this word. E. अद्, un. aff. चिप्. See the following.

अत्तिन् m. (-त्ती). See अत्तिन्, the less correct, but more usual reading of this vaidik word. E. अद्, un. aff. चिनि;

or according to others, अत्त (food), taddh. aff. इनि. The plur. अत्तिणः is also explained, as an irregul. plural of अत्तु, with ágama इनुङ्.

अत्त m. (-त्तः) The sun. E. अत्, un. aff. न्. See the following.

अत्तु m. (-त्तुः) The sun. E. अत्, un. aff. क्तु.

अत्थ m. (-त्थः) (ved.) A horse. E. अत्, un. aff. थ्.

अत्थंहस् Tatpur. m. f. n. (-हः-हा-हः) (ved.) Beyond sin, free from sin. E. अति (sc. क्रान्त) and अंहस् (in the sense of the accusative).

अत्यभि Tatpur. I. m. (-भिः) Too quick digestion, described as